

KONU ANLATIMI

ÇOK ANLAMLILIK

Bir sözcüğün zamanla değişik anlamları ve kavramları karşılar hale gelmesine **Çok anlamlılık** denir.

Dilimizde bazı sözcükler sadece bir anlamın karşılığı olarak kullanılır.

Ulus, ıspanak, gemi ...

Bazı sözcükler ise kullanıldığı cümleye göre farklı farklı anlamlara gelebilirler.

Temiz:

Temiz hava hepimize iyi geldi. (kirli, pis olmayan)

Bugün temiz iş çıkarttık. (yanlışsız, özenle yapılmış)

Sonunda temiz bir araba buldum. (az kullanılmış)

**Kelimelerin çok anlamlılığı kullanıldığı cümleye göre ortaya çıkmaktadır.*

Aşağıdaki kelimeleri kullandıkları anlamlarla eşleştiriniz.

Bırakmak:

1- Elindeki koliyi yere bıraktı.

2- Pikniği önümüzdeki haftaya bıraktık.

3- Oğluna bu binayı bıraktı.

4- Sonunda sigarayı bıraktı.

() Elde bulunan bir şeyi artık tutmamak

() Alışkanlığı terk etmek

() Ertelemek

() Miras kalmak

ALİŞTIRMA

Aşağıdaki verilen kelimelerin cümlelerde hangi anlamda kullandıklarını altlarındaki bölüme yazınız.

Bırakmak:

Kargo aldığım ürünü iki gün içerisinde eve bıraktı.

(.....)

Hava çok soğuk olunca balığa gitme işini bir hafta sonraya bıraktık .

(.....)

Büyük dedeleri kendilerine büyük bir köşk bıraktı .

(.....)

Elindeki poşetleri mutfağa bıraktı .

(.....)

Son maçını yaparak futbolu bıraktı.

(.....)

Atmak:

Cebindeki kağıdı çıkarım çöp kutusuna attı.

(.....)

Kışın gelmesiyle üzerimizdeki tişörtleri attık.

(.....)

Yeni okula geçişimiz iki ay sonraya atıldı.

(.....)

Askerlik arkadaşına yıllar sonra mektup attım.

(.....)

ETKİNLİK

Aşağıdaki kelimelerin verilen anlamlara göre cümle içinde kullanınız.

Ocak:

Ateş yakmaya yarayan, pişirme, ısıtma, ısınma vb. amaçlarla kullanılan yer

.....

Yer üstünde veya yer altında cevher çıkarılan yer

.....

Ev, aile, soy

.....

Çekmek:

Bir şeyi tutup kendine veya başka bir yöne doğru yürütmek

.....

Taşıtı bir yere bırakmak, koymak

.....

İçine almak, emmek

.....

Yüz:

Doksan dokuzdan sonra gelen sayının adı

.....

sima, çehre, surat

.....

Bir şeyin görünen bölümünde kullanılan kumaş

TEST

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde “soğuk” sözcüğü diğerlerinden farklı bir anlamda kullanılmıştır?

- A) Terliyen soğuk su içme.
- B) Bu sokağın çeşmelerinden soğuk sular akardı.
- C) Önerilerimizin soğuk karşılanacağını sanmıyorum.
- D) Soğuk süttten yoğurt yapılmaz.

2. Bugün gidip doktorumu göreceğim.

“Görmek” eylemi aşağıdakilerin hangisinde bu cümledeki anlamıyla kullanılmıştır?

- A) Eksikleri görmekte üstüne yok.
- B) Pamukkale’yi görmeyi çok istiyorum.
- C) Biz bu ülkede ne gariplikler gördük.
- D) Kararını vermeden önce babasını görecekmış.

3. “Yutmak” sözcüğü aşağıdakilerden hangisinde “iyice, eksiksiz olarak öğrenmek” anlamında kullanılmıştır?

- A) Heceleri yutarak konuştuğu için onu anlayamıyorum.
- B) Oyunun kurallarını kısa sürede yutmuştu.
- C) Bu yalanları artık kimse kolay kolay yutmaz.
- D) Büyük balık küçük balığı gözümüzün önünde yuttu.

4. Aşağıdakilerin hangisinde “kaçmak” sözcüğü “yakınlık göstermemek” anlamında kullanılmıştır?

- A) Daireyi yaparken ucuza kaçmışlar.
- B) Çok büyük bir fırsat kaçmış.
- C) Camı kıran çocuklar arkalarına bakmadan kaçtılar.
- D) Neden benden kaçıyorsun; konuşalım biraz.

- * Düğün salonumuz beş yüz kişiyi rahat alır.
- * Yolumuz az kalmıştı ama teknemiz de su alıyordu.
- * Arabanın deposu bu kadar benzini almaz.
- * Migrenim tutunca ilaç almadan duramıyorum.
- * Telefonunu yanına almayı unutma

5. “Almak” sözcüğü bu cümlelerde kaç farklı anlamda kullanılmıştır?

- A) 2 B) 3 C) 4 D) 5

